

Beslut

efter kvalitetsgranskning av huvudmannens
och rektorns arbete för att fler elever ska få
undervisning av behöriga lärare i Vetlanda
kommun med särskilt fokus på Ramkvilla skola

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av hur Vetlanda kommun och Ramkvilla skolas rektor arbetar för att fler elever ska få undervisning av behöriga lärare. Som behörig lärare räknas den lärare som är legitimerad och undervisar i de ämnen, årskurser och skolformer som hen är behörig i. Det som granskas och bedöms är det arbete huvudmannen och rektorn bedriver. Resultatet av arbetet omfattas inte av granskningen.

Granskningen omfattar både huvudmannens övergripande arbete och rektorns arbete vid den utvalda skolenheten. I de fall huvudmannen ansvarar för mer än en skolenhet har en av dessa valts ut i syfte att dels fördjupa bilden av huvudmannens arbete, dels granska rektorns arbete i frågan.

Skolenheterna som ingår i granskningen har valts ut utifrån att de enligt Skolverkets officiella statistik under den senaste femårsperioden har haft en lägre andel legitimerade lärare som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i än motsvarande andel för riket som helhet.

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen tagit fram för granskningen av området, vilka beskrivs i bilaga 2. I den bilagan finns också en beskrivning av hur granskningen har genomförts. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 3. För varje delområde bedöms om huvudmannens och rektorns arbete uppfyller de framtagna kvalitetskriterierna i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om arbetet bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och beskriver inom vilka områden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen. Om arbetet bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls av Vetlanda kommun i följande utsträckning:

Rekrytera och behålla behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett brett och uthålligt arbete för att rekrytera och behålla behöriga lärare.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Arbetet med att kartlägga behoven av och rekrytera behöriga lärare behöver utvecklas så att det sker mer strukturerat och systematiskt

Öka behörigheten bland befintliga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Arbetet med att stödja stödja och uppmuntra samt skapa reella förutsättningar för lärare att gå behörighetsgrundande utbildning behöver utvecklas

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **15 augusti 2023** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 4) användas.

Redogörelsen skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:578) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive bedömningsområde.

Rekrytera och behålla behöriga lärare

Det här området handlar om hur huvudmannen och rektorn arbetar med att rekrytera och behålla behöriga lärare inom organisationen. I detta arbete ingår att kartlägga och analysera nuvarande och framtida behov av behöriga lärare. Det handlar också om bredd och uthållighet i rekryteringsarbetet och om att ompröva och förnya strategier. Även rektorns och huvudmannens arbete med att behålla de behöriga lärare som finns i organisationen ingår här.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett brett och uthålligt arbete för att rekrytera och behålla behöriga lärare.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen och rektorn inte bedriver något strategiskt och systematiskt arbete med att återkommande kartlägga och analysera nuvarande och framtida behov av behöriga lärare inom organisationen. Vidare visar granskningen att huvudmannen och rektorn arbetar aktivt med att rekrytera behöriga lärare och omprövar arbetssätt i rekryteringsprocessen, men behörighet i ämnen och årskurser prioriteras inte detta arbete. Rektorn vid Ramkvilla skola arbetar för att behålla behöriga lärare på skolenheten, men det bedrivs inte något samlat målinriktat arbete med detta på huvudmannanivå

Kartläggning och analys av behov av behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver inte något strategiskt och systematiskt arbete med att återkommande kartlägga och analysera nuvarande och framtida behov av behöriga lärare inom organisationen. Det gäller såväl behovet av nya behöriga lärare som av behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal. Av intervjuer med representanter för huvudmannen och rektorerna framgår förvisso att viss information om behörigheten på skolenheterna inhämtas muntligt men det sker inte på ett systematiskt sätt.

Av intervjuerna med representanter för huvudmannen och rektorn framgår att information om behörigheten på skolenheterna till viss del inhämtas muntligt vid de återkommande resultat- och utvecklingsdialogerna som verksamhetscheferna genomför med de enskilda rektorerna. En del rektorer ger mer information än andra kring ämnesbehörighet, behörighet i viss årskurs samt om lärare undervisar i ämnen de inte är behöriga i. Detta resulterar dock inte i någon sammantagen helhetsbild eller används som underlag till kartläggning och analys på huvudmannanivå. Av intervjun med rektorerna framgår att rektorerna har en god bild av behörigheten på skolenheterna de ansvarar för. När det gäller behovet av behöriga lärare i specifika ämnen diskuteras det främst i rektorsgruppen med ansvar för årskurserna 7-9.

Representanterna för huvudmannen känner till att det saknas behöriga lärare i vissa ämnen och i vissa årskurser. De intervjuade ger som exempel att det i de lägre årskurserna saknas behöriga lärare i ämnena svenska som andraspråk (SVA) och slöjd och att det på högstadiet saknas behöriga lärare i de naturorienterande ämnena, matematik, svenska och moderna språk. I samtliga årskurser saknas behöriga lärare i ämnet musik. Av intervjun med rektorerna framgår att det på högstadiet företrädesvis är i de naturorienterande ämnena det saknas behöriga lärare.

Huvudmannen har identifierat behov av att utveckla arbetet med att öka andelen behöriga lärare och har för detta arbete tagit fram en handlingsplan för

kompetensförsörjning för barn- och utbildningsförvaltningen samt ett tillhörande dokument med aktiviteter kopplade till planens mål. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök var handlingsplanen beslutad, men arbetet med aktiviteterna var ännu inte genomfört. Av intervjun med representanter för huvudmannen och av inkommen dokumentation framkommer att behörighet och behovet av behörighetsgrundande utbildning är identifierade utvecklingsområden både på huvudmannanivå och på skolenhetsnivå. Exempelvis framgår att huvudmannen har identifierat ett behov av att utveckla arbetet med att kartlägga och analysera behörigheten på skolenheterna både på lång och på kort sikt. Ett exempel som nämns av representanterna för huvudmannen är att kommande pensionsavgångar kommer att innefattas i behovskartläggningen. Handlingsplanen innefattar även insatser för att ge rektorer råd och vägledning kring hur en organisation där samtliga elever undervisas av behöriga lärare kan organiseras. I dagsläget organiseras exempelvis F-6 skolorna företrädesvis utifrån klasslärarsystem och inte utifrån lärarnas ämnesbehörighet. Representanterna för huvudmannen uppger att de under vårterminen 2023 kommer att se över skolenheternas organisation med målet att 100 procent av eleverna ska få undervisning av behöriga lärare.

När det gäller Ramkvilla skola sker inte någon systematisk kartläggning av behoven av behöriga lärare. Rektorn uppger i intervjun att hen lätt kan ha överblick över lärarnas behörigheter eftersom de är så få till antalet. Informationen om lärares behörighet prioriteras dock inte i tjänstefördelningen. När det gäller nuvarande behov uppger rektorn att det inte finns någon lärare med behörighet i samhällsorienterande ämnen vid skolenheten. Samtidigt uppger en av lärarna i intervjun att hen är behörig i samhällsorienterande ämnen upp till årskurs 3, men inte undervisar i dessa ämnen. Lärarna uppger i intervjun att de inte känner till om rektorn diskuterar behörighet med lärarna, men att det förekommer att de deltar i diskussioner om organisatoriska frågor. När det gäller samverkan med huvudmannen gällande kartläggning av behov av behöriga lärare uppger rektorn att huvudmannen inte efterfrågar någon information om lärarnas behörigheter, men att de efterfrågar information om rekryteringsbehov inför den gemensamma rekryteringsprocess som genomförs årligen.

Rekryteringsarbete

Huvudmannen arbetar aktivt med att rekrytera behöriga lärare och omprövar arbetssätt i rekryteringsprocessen, men prioriterar inte behörighet i ämnen och årskurser. Huvudmannens representanter och rektorerna ger en samstämmig bild av att huvudmannen genom att utveckla rekryteringsprocessen lyckats rekrytera legitimerade lärare till skolenheterna i högre utsträckning. Vidare framgår av samtliga intervjuer att det fortsatt finns svårigheter att rekrytera behöriga lärare och att det är särskilt svårt att rekrytera behöriga lärare till skolor utanför centralorten.

En strategi för rekrytering är att huvudmannen genomför en samlad rekryteringsprocess gällande annonsering och anställningsintervjuer. Samtliga intervjugrupper ger en samstämmig bild av hur arbetet går till. Annonseringen sker utifrån de rekryteringsbehov som rektorerna meddelar huvudmannen i början av vårterminen inför kommande läsår. Två kommungemensamma annonser utlyses, en för F-6 skolorna och en för 7-9 skolorna och därefter genomför rektorerna gemensamma intervjuer. De sökande kan i ansökningsformuläret ange var de helst vill arbeta, vilket sedan diskuteras i intervjun. Av samtliga intervjuer framgår att den gemensamma rekryteringsprocessen underlättar för de sökande och har bidragit till att minska konkurrensen om behöriga lärare rektorer emellan. Vidare är verksamhetscheferna delaktiga i rekryteringsprocessen och bevakar bland annat att behöriga lärare inte samlas på några få skolor. Av inkommen dokumentation och av intervjun med rektorerna och lärarna framgår dock att skolenheterna i den gemensamma annonseringen söker legitimerade lärare till tjänster i årskurserna 1-3 eller 4-6 men inte specificerar vilka ämnen lärarna behöver vara behöriga i.

Vidare framgår av intervjun med representanterna för huvudmannen att rekrytering av behöriga lärare även sker genom att kommunen tar emot lärarstudenter som gör sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) på skolenheterna. Detta görs dock i liten omfattning då endast fyra av kommunens skolenheter uppfyller lärosätenas kriterier för att vara övningsskola, enligt de intervjuade. Utöver detta stödjer huvudmannen rektorerna genom att kommunen har en gemensam rekryteringsenhet som vid behov är behjälplig i rekryteringsprocessen. Av rektorsintervjuerna framgår vidare att rektorernas uppfattning kring vilket stöd de kan få i rekryteringsarbetet varierar. Någon uppger att rektorerna exempelvis kan få stöd av huvudmannens Human Resources-avdelning (HR-avdelning) om hen efterfrågar det och kan i viss mån få vara delaktig i eller påverka huvudmannens diskussioner kring rekrytering medan andra anser att det saknas sådana diskussioner.

När det gäller hur framgångsrik rekryteringsprocessen är framgår av samtliga intervjuer att trots att huvudmannen ökat ansträngningarna att rekrytera behöriga lärare lyckas man inte alltid, särskilt inte när det gäller skolor utanför centralorten. Representanterna för huvudmannen uppger dock att det finns ytterligare förslag som skulle kunna attrahera fler lärare att söka sig till skolorna utanför centralorten. Ett sådant är att införa ett lönetillägg likt det som finns i en närliggande kommun.

Vid Ramkvilla skola, som är en så kallad ytterskola, är det särskilt svårt att rekrytera behöriga lärare. Av intervjun med rektorn och lärarna framgår att det inför varje läsår är svårt att rekrytera behöriga lärare till skolenheten men att den gemensamma rekryteringen i viss mån bidragit till att kunna anställa behöriga lärare. Skolenhetens geografiska läge och att skolenheten arbetar åldersintegrerat uppges vara faktorer som påverkar rekryteringsarbetet negativt.

Rekryteringsarbetet vid Ramkvilla skola sker huvudsakligen genom huvudmannens samlade rekrytering en gång per år. Rektorn uppger i intervjun att det förekommer att rektorn ibland annonserar efter lärare utöver den gemensamma rekryteringen, men det ger sällan önskat utfall och ibland är det inga behöriga lärare som söker tjänsterna. Vidare framgår att rektorn prövat att rikta sig till andra kommuner för att hitta möjliga sökande, men att löneläget begränsar den möjligheten. Rektorn har också försökt att erbjuda lärarstudenter att genomföra VFU vid skolenheten, men det har, enligt rektorn, inte gått då skolenheten inte uppfyller lärosätenas krav på VFU-skolor. Av lärarintervjuerna framgår att de tjänster som innehas av obehöriga lärare utannonseras varje år.

Aktivt arbete för att behålla lärare

Rektorn bedriver ett aktivt arbete med att behålla behöriga lärare på skolenheten, men det bedrivs inte något samlat målinriktat arbete med detta på huvudmannanivå. Representerarna för huvudmannen, rektorerna och lärarna ger en samstämmig bild av att det är rektorerna som ansvarar för att arbeta med frågor som gäller att behålla behöriga lärare på skolenheterna. Av intervjun med rektorerna framgår att huvudmannen inte arbetar aktivt och målinriktat med att ta reda på vad lärarna värdesätter och vad som kan få dem att stanna. Enligt representerarna för huvudmannen och av inkommen dokumentation framgår dock att även detta område finns med som ett utvecklingsområde i den tidigare nämnda kompetensförsörjningsplanen.

När det gäller om rektorerna kan få stöd av huvudmannen i arbetet med att behålla behöriga lärare framgår av intervjun med rektorerna att de har olika uppfattning om de kan få något sådant stöd. Någon uppger att hen kan få stöd av huvudmannen gällande frågor kring organisering, ekonomi och gruppstärkande aktiviteter medan någon annan rektor uppger att ett sådant stöd inte förekommer.

På Ramkvilla skola arbetar rektorn på olika sätt med att bidra till att lärarna trivs och vill stanna på skolenheten men arbetet sker inte målinriktat och strategiskt. Av intervjun med rektorn framgår exempelvis att rektorn ger lärarna återkoppling vid lämpliga tillfällen och ser till att den digitala lärplattformen förenklar lärarnas arbete. Vidare tar rektorn hänsyn till lärares olika önskemål och intressen även om det inte alltid utgår från skolenhetens behov. Det kan exempelvis vara önskemål om vidareutbildning eller kompetensutveckling som inte utgår från skolenhetens behov eller att en behörig lärare får undervisa i ett ämne hen inte är behörig i. Av lärarintervjuerna framgår att rektorn på olika sätt arbetar med att lärare ska trivas och stanna kvar på skolenheten och att det företrädesvis sker på individnivå och ofta i medarbetarsamtal. Skolinspektionen vill framhålla vikten av att arbeta systematiskt med att behålla de behöriga lärare som finns, som en del i arbetet med att öka andelen behöriga lärare inom organisationen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att följande utvecklingsarbete behöver inledas:

- Arbetet med att kartlägga behoven av och rekrytera behöriga lärare behöver utvecklas så att det sker mer strukturerat och systematiskt

Det är en utmaning för många huvudmän att rekrytera behöriga lärare. I ett uthålligt och långsiktigt arbete för att öka andelen behöriga lärare ingår flera delar, där kartläggning och analys av behovet av behöriga lärare är en del. För att detta arbete ska bli ändamålsenligt behöver det göras återkommande och systematiskt och ge en tydlig bild av såväl nuvarande som framtida behov. Kartläggningen behöver vara tillräckligt detaljerad och omfatta exempelvis behovet av behöriga lärare i olika ämnen och årskurser, liksom möjligheten att öka andelen behöriga lärare genom behörighetsgrundande utbildning. En annan del av arbetet för att långsiktigt öka andelen behöriga lärare är rekrytering. För att rekryteringsarbetet ska bli ändamålsenligt krävs bland annat att det grundar sig i en kartläggning och analys av behoven samt omprövas och utvecklas vid behov.

I Vetlanda kommun bedrivs inte något övergripande systematiskt arbete med att kartlägga och analysera behov av behöriga lärare. Den behovskartläggning som genomförs sker på skolenhetsnivå av respektive rektor. Det finns ett gemensamt arbete med rekrytering, men det sker inte på ett strategiskt sätt eller utifrån en analys av behov på övergripande nivå.

För att stärka arbetet rekommenderar Skolinspektionen att Vetlanda kommun skapar rutiner för att systematiskt kartlägga och analysera behovet av behöriga lärare inom organisationen. Kartläggningen och analysen bör vara så tydlig att den omfattar behov av behöriga lärare i olika ämnen och årskurser, samt möjligheter att öka andelen behöriga lärare genom behörighetsgrundande utbildning. Vidare rekommenderar Skolinspektionen Vetlanda kommun att utveckla arbetet med rekrytering så att den information om behov av behöriga lärare som framkommer i kartläggningen ingår i rekryteringsprocessen.

Öka behörigheten bland befintliga lärare

Det här området handlar om huvudmannens och rektorns arbete med att öka behörigheten bland de lärare som redan finns i organisationen genom behörighetsgrundande utbildning. Det omfattar dels arbetet med att informera om möjligheter, uppmuntra och stödja lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning, dels de reella förutsättningar huvudmannen och rektorn ger lärare att delta i sådan utbildning.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Skolinspektionens granskning visar att huvudmannen och rektorn inte bedriver något strukturerat och systematiskt arbete för att uppmuntra, stödja och informera lärare om möjligheterna att delta i behörighetsgrundande utbildning. Vidare visar granskningen att huvudmannen och rektorn inte bedriver något strategiskt och målinriktat arbete för att ge lärare förutsättningar att delta i behörighetsgrundande utbildning, även om vissa insatser görs.

Information, uppmuntran och stöd

Huvudmannen och rektorn bedriver inte något strukturerat och systematiskt arbete för att uppmuntra, stödja och informera lärare om möjligheterna att delta i behörighetsgrundande utbildning. Av intervjuer med rektorer och representanter för huvudmannen framgår förvisso att de för diskussioner om hur de skulle kunna attrahera fler lärare att gå behörighetsgrundande utbildning. Det finns dock inte någon gemensam målsättning eller några strategier och strukturer för detta arbete.

När det gäller att ge information om, att uppmuntra till och ge stöd för deltagande i behörighetsgrundande utbildning framgår av samtliga intervjuer att rektorerna arbetar med området på individ- och skolenhetsnivå. Av intervjun med representanterna för huvudmannen framgår att verksamhetscheferna i dialogerna med rektorerna tar upp hur rektorerna uppmuntrar lärarna att gå behörighetsgrundande utbildning. Det är därefter rektorernas ansvar att på skolenhetsnivå uppmuntra, planera för och stödja lärare som önskar delta i behörighetsgrundande utbildning. Behovet av att tydliggöra förutsättningar och informera om möjligheter till karriärvägar och vidareutbildning har identifierats av huvudmannen. Detta framgår både av insänd dokumentation och av intervju med huvudmannens representanter. Vidare ger de intervjuade olika bilder av möjligheterna för lärare att få rådgivning när det gäller deltagande i en behörighetsgrundande utbildning. Enligt de intervjuade representanterna för huvudmannen kan lärare vända sig till huvudmannens HR-avdelning med frågor, men rektorerna och lärarna känner inte till att den möjligheten finns. Rektorerna uppger att de hänvisar lärarna till lärosätenas studievägledare och ibland till kommunens studie- och yrkesvägledare för kommunal vuxenutbildning.

När det gäller Ramkvilla skola uppmuntrar och stödjer rektorn de lärare som önskar gå en behörighetsgrundande utbildning men det sker inte systematiskt och inte utifrån identifierade behov på skolenheten. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att rektorn ibland tar upp frågan om behörighetsgrundande utbildning med lärare i medarbetarsamtalen. Det sker dock inte med alla lärare för vilka behörighetsgrundande utbildning skulle kunna vara aktuellt. Lärarna uppger att det

finns viss information om förutsättningarna för att läsa vidareutbildningar inom de satsningar som huvudmannen gjort på intranätet. Det handlar om exempelvis utbildning till speciallärare och specialpedagog. Vilka förutsättningar som ges vid utbildning för att erhålla lärarlegitimation eller utöka behörighet känner lärarna inte till.

Reella förutsättningar att delta i behörighetsgrundande utbildning

Huvudmannen och rektorn bedriver inte något strategiskt och målinriktat arbete för att ge lärare förutsättningar att delta i behörighetsgrundande utbildning. Av intervjun med representanter för huvudmannen framgår att huvudmannen i vissa avseenden bedriver ett arbete för att möjliggöra behörighetsgrundande utbildning utifrån identifierade behov av specifika kompetenser. Exempelvis har huvudmannen tidigare identifierat ett behov av att bredda lärares kompetens med behörighet i svenska som andraspråk och att utbilda flera lärare med inriktning mot undervisning i fritidshem. I dessa fall har huvudmannen utformat ett stödpaket för de studerande och informationen om detta finns tillgänglig för alla på huvudmannens intranät. Något systematiskt arbete för övriga utbildningar finns emellertid inte, vilket samtliga intervjuade ger en samstämmig bild av. I dagsläget är det varje rektor som utifrån skolenhetens förutsättningar och budget ger möjlighet till studier. Detta innebär att det finns olika förutsättningar för lärare som önskar delta i behörighetsgrundande utbildning beroende på vilken skolenhet de arbetar på. Rektorerna beskriver i intervjuerna att stora skolenheter kan erbjuda bättre förutsättningar för studier än mindre skolenheter utifrån både organisatoriska och ekonomiska möjligheter.

Granskningen visar att förutsättningarna för deltagande i behörighetsgrundande utbildning är otydliga vid Ramkvilla skola. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök är det inte någon lärare som deltar i behörighetsgrundande utbildning utifrån identifierade behov vid skolenheten. Det förekommer dock att lärare läser speciallärarutbildning inom ramen för huvudmannens satsning. Rektorn uppger att det stöd hen har möjlighet att ge är det som ryms inom skolenhetens budget. Det handlar exempelvis om att anpassa organisation och schemaläggning för att lösa situationen om någon lärare skulle delta i behörighetsgrundande utbildning. Såväl rektorn som de intervjuade lärarna beskriver att fler lärare sannolikt skulle läsa behörighetsgrundande utbildning om förutsättningarna och möjligheterna till stöd under studietiden var tydligare. I lärarintervjuerna framkommer exempel på lärare som valt bort att utöka sin behörighet med ytterligare ett ämne på grund av just att förutsättningarna inte varit tydliga.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att följande utvecklingsarbete behöver inledas:

- Arbetet med att stödja och uppmuntra samt skapa reella förutsättningar för lärare att gå behörighetsgrundande utbildning behöver utvecklas.

Ett strategiskt arbete med att utbilda de lärare som finns inom organisationen är ett sätt att öka andelen behöriga lärare. Särskilt betydelsefullt kan detta vara för huvudmän och skolenheter som under lång tid haft svårigheter att rekrytera behöriga lärare. För att arbetet ska bli effektivt och ändamålsenligt behöver det utgå från en kartläggning av de behov som finns, samt planeras och följas upp. Ett aktivt arbete på huvudmannanivå ger en grund för rektorer i organisationen att i sin tur kunna stötta och möjliggöra deltagande i behörighetsgrundande utbildning för lärare.

Huvudmannen genomför vissa insatser gällande behörighetsgrundande utbildning i kommunen och har identifierat behov av att arbeta mer riktat med frågan, men det bedrivs inte fullt ut ett brett, strategiskt arbete med stötta, uppmuntra och skapa förutsättningar för lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Skolinspektionen rekommenderar huvudmannen att på ett strategiskt och systematiskt sätt arbeta för att skapa förutsättningar för lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. I detta ingår också att informera lärare om de möjligheter till detta som finns.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Lundquist

Malin Lundquist

Beslutsfattare

Signerat av: Malin Lundquist

X Ingela Åkerman Jansson

Ingela Åkerman Jansson

Föredragande

Signerat av: Ingela Åkerman Jansson

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredarna Mats Pellbring, Therese Nehler och Sarah Vinterlycka deltagit.

Bilaga 1: Bakgrundsuppgifter

Besöket genomfördes den 12 och den 13 oktober 2022 av utredarna Ingela Åkerman Jansson, Mats Pellbring och Therese Nehler.

Officiell statistik visar att andelen legitimerade lärare i grundskolan som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i (heltidstjänster) har varierat de senaste fem läsåren i Vetlanda kommun. Andelen har varierat mellan 67,4 procent och 61,0 procent. Under samma period har motsvarande andel för riket som helhet varierat mellan 70,1 procent och 71,4 procent i. Läsåret 2021/2022 var andelen lärare som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i 63,2 procent i Vetlanda kommun och motsvarande andel för riket som helhet 71,0 procent. Läsåret 2021/2022 varierade andelen mellan huvudmannens grundskolenheter med cirka 56 procentenheter. Lägst andel hade skolenheten Ramkvilla skola (31,8 procent) medan skolenheten Brunnsgårdsskolan hade högst (88,2 procent).

För Ramkvilla skola visar officiell statistik att andelen lärare som är legitimerade och undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i, varierat de senaste fem åren mellan 30,0 procent och 52,6 procent. Läsåret 2021/2022 var andelen 31,8 procent.

Av den dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av i samband med granskningen framgår att på Ramkvilla skola är det fem av sju lärare som är legitimerade lärare. Av dessa lärare undervisar 4 lärare i ämnen eller en skolform som de inte är behöriga i.

På skolenheten är det ingen lärare som går behörighetsgrundande utbildning för att bli legitimerad lärare eller går behörighetsgrundande utbildning för att utöka sin behörighet med ytterligare ett ämne.

Bilaga 2: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information verksamheten som sedan bedöms i relation till fastställda kvalitetskriterier för att identifiera såväl styrkor som svagheter i det arbete som bedrivs. Bedömningarna i detta beslut grundar sig på:

- Två gruppintervjuer med lärare vid den utvalda skolenheten
- En intervju med rektorn för den utvalda skolenheten
- En intervju med representanter för huvudmannen
- En gruppintervju med rektorer
- Insända dokument från huvudmannen och rektorn
- Den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten och huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll samt getts möjlighet att inkomma med synpunkter.

Bedömningsområden

Bedömningarna görs i relation till kvalitetskriterier som Skolinspektionen tagit fram inom ramen för granskningen.

Inom respektive område granskas huvudmannens och rektorns arbete inom följande delar:

Frågeställning 1: I vilken utsträckning gör huvudmannen och rektorn breda och uthålliga ansträngningar för att rekrytera och behålla behöriga lärare?

- Kartlägga och analysera behov av behöriga lärare.
- Brett och uthålligt arbete med att rekrytera behöriga lärare.
- Aktivt arbete för att behålla de behöriga lärare som arbetar på skolan och inom huvudmannens övriga grundskolor.

Frågeställning 2: I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare genom behörighetsgrundande utbildning?

- Uppmuntra och stödja undervisande lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.
- Skapa reella förutsättningar för undervisande lärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/granskningar-pa-gang/huvudmans-och-rektors-arbete-for-att-fler-elever-ska-fa-undervisning-av-behoriga-larare/>

Bilaga 3: Författningsstöd

Bedömningsområde 1 och 2

2 kap. 8, 9, 10, 13, 18 och 34 §§ samt 4 kap. 3 och 4 §§ skollagen (2010:800)

Förordning (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 2.8 Rektorns ansvar.